

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 1 Marca v. s. 1820 roku

Observacje meteorologiczne.	Czas obserwacji	Wysokość Barom.	wys. Ther. Reau.	Wiatry	Odmi. w powie
dn. 28 średnia.		27 cal. 10, 6, lin.	+ 2, stopn	Południowy	Pochmurne
dn. 29 średnia.		27 — 11, 8, —	0, —	Połudn. Wscho.	Pochmurne
dn. 31 godz. 7		28 — 10, 0, —	- 2, —	Wschodni	Pochmurne

WIADOMOSCI KRAJOWE

Gazeta petersburska pod dniem 20 lutego z Petersburga zawiera:

D. 14 t. m., dopełniając chrześcijańskiej powinności, przystępowali do Najświętszych Tajemnic Cesarz Jegomość, NN. Cesarzowe, *Elżbieta Alexiejewna* i *Marya Fedorowna*, i W. Xiążę Jegomość, *Michał Pawłowicz*, w małej kaplicy zimowego pałacu; NN. Wielki Xiążę Jmé *Mikołaj Pawłowicz* i małżonka jego W. Xżna *Alexandra Fedorowna* w kaplicy swego pałacu. Potém sami podnosili do przyjęcia Najświętszych Tajemnic, W. X. *Mikołaj*, W. Xcia *Alexandra Mikołajewicza*, a W. Xżna *Alexandra*, W. Xiężniczkę *Maryą Mikołajewną*.

Wielki Xiążę Jmé *Mikołaj* ofiarował do muzeum akademii starożytne greckie naczynie gliniane o dwóch rączkach (amphora) więcej łokcia wysokości, nie dawno znalezione w rozwalinach *Olii*, bardzo dobrze zachowane z napisem greckim *Dionos Toklis*. Akademia z powinnością wdzięcznością dar ten przyjęła.

Inspektor pałacu w Wilnie, pólkownik *Forrestie*, udarowany został od Najjaśniejszego Pana brylantowanym pierścieniem.

Podług gazety senackiej z dnia 21 lutego. Przez Ukazy J. C. M. do Rządzącego Senatu, 1820 roku:

Dnia 5 lutego. Kazańskim cywilnym gubernatorem mianowany radca stanu *Niłow*.

Dnia 10 lutego. Dowódzca 17 dywizyi pieszej, generał porucznik *Olszjew*, otrzymał rozkaz zasiadać w Rządzącym Senacie.

Xięgarz tutejszy *Jakób Sleunin*, za ofiarowany Cesarzowej JMści *Maryi* egzemplarz historii państwa rosyjskiego powtórnego wydania, miał szczęście otrzymać od teyże N. Pani pierścion brylantowy.

Chevalier de St. Mauré, znany z oddania się swego literaturze francuzkiej, którą pięknymi wzbogacił poezjami, w tutejszej stolicy dał się poznać w najpierwszych towarzystwach, przez niepospolity a trudny talent *deklamowania*; choć zaś uczynić przysługę światley petersburskiej publiczności; przedsięwziął dać krótki kurs literatury, o którym osobny wydał prospekt, a powodując się skromnością, nie nazwał go *lekcjami*, lecz *wieczorami naukowemi*. Planem tych wieczorów będzie czytanie scen wyborniejszych z najsławniejszych tra-

gedy francuzkich, równie też z komedyy pierwszego rzędu, miejsc wybranych z nowych dzieł dramatycznych z pożytkiem odegrywających się teraz na teatrach paryzkich, a mianowicie z trajedyy: *Jeanne d'Arc*, *Ludwika IX i Nieszporów Sycylijskich*; wierszów najsławniejszych autorów; wyimków z najsławniejszych i najnowszych pisarzy w mowie niewiązanej. Przytem dany będzie słuchaczom rys ogólny literatury francuzkiej, jej wzrostu, postępu i najsławniejszych epok; opisy życia i dzieł znakomitszych autorów i rozbiór krytyczny wszystkiego, co się czytać będzie. Prenumerata na te lekcyje przyymuje się u *St Florana*, xięgarza dworu i w bibliotece *Pluchara*. Lista prenumeratorów zaszczycona jest imionami Wielkich Xięztwa Ich Mościów *Mikołaja Pawłowicza i Alexandry Teodorowny*. Cena prenumeraty jest rubl. ass. sto. Pierwszy wieczor zaczyna się dzisiaj (19 lut.) o godzinie 7mej z południa. (Rus. Inw.)

Pozawczora Baronówna *Holtz* wydała przeszliczny koncert instrumentalny i wokalny. Publiczność petersburska zawiadomiona przez programma o celu jego, licznie się raczyła zgromadzić. Piękne w jakimkolwiek przedmiocie talenta są zawsze szacowane i mile; lecz tam gdzie miłość dzieci jest pierwszą sprężyną działającą, i mierne nawet stają się najwyborniejszemi. Panna *Holtz* powodowana jedynie chęcią wsparcia oycy swego w krytycznych zostającego okolicznościach, przedsięwzięła ukazać się w obliczu tylu znawców muzyki, przewyciężyła tę bojaźń i niepewność jakie zwyczajnie młodey i niedoświadczoney towarzyszą osobie; a chociaż w skromnem swoim piśmie do jednego z artystów tutejszych wyznała, iż nie tylko daleką jest od tego, aby sobie jakąkolwiek przyznawała doskonałość, lecz nadto cierpi na tém niezmiernie, że publiczność po większej części, a przynajmniej znawcy muzyki wiedzą, iż jego jest wychowaniem; niepewną bowiem będąc swego talentu nie chciała rzucić nieprzyjemnego cienia na słusznie i pracowicie nabytą sławę jego. Ta rzadka skromność w młodey artystce, tym więcej dała blasku pięknemu jej talentowi. Publiczność bowiem zachwycona jej lotnością na fortepianie, tysiącami co chwila obsypywała ją oklaskow i koncert uprzyjemniony wyborym głosem Pani *Borgondio* dziwnie pięknym znalazła. (Rus. Inw.)

W przeszłą środę Pani *Borgondio* opuściła stolicę tutejszą.

Połock dnia 8 lutego. W przeszłą niedzielę d. 1 b. m. odbyły się tu obrzędy wyświęcenia na Biskupa dycieczalnego łuckiego rzymsko-unickiego J. W. J. X. Jakuba Adama *Okiello Martusewicza*. O godzinie gtey zrana J. W. J. X. Ignacy Jozafat *Bulhak* Metropolita unickich w Rosyji kościołów, Biskup brzeski, opat onufreyski w towarzystwie współ-konsekраторów JJ. WW. Jchmość Xięży Jana Damescena *Krassowskiego*, Arcybiskupa połockiego i Adriana *Hołowni* Biskupa orszańskiego, Suffragana metropolii, Opata brasławskiego, wzięwszy wśród siebie wyświęcającego się, wystąpili otoczeni licznym świeckim i zakonnym duchowieństwem z klasztoru JJ. XX. Bazylianów połockich i udali się do katedry ś. Zofii przy odgłosach dzwonów, religijnych śpiewach i brzmieniu muzyki. Kościół już był napełniony licznie zgromadzonym z przyległych powiatów obywatelstwem różney płci i wieku. Wielką mszą konsakracyjną celebrował JW. Metropolita *Bulhak*, w czasie której po Ewangelii miał budującą i do przedmiotu stosowną mowę JW. JX. Antoni *Tupalski* prałat officjał brzeski, zastanawiając uwagę słuchaczów nad zacnością stopnia biskupiego i jego potrzebą tak w kościele Chrystusowym, jak w cywilnych stosunkach. Po skończonej mszy, muzyka wokalna JW. JX. Arcybiskupa *Krassowskiego* śpiewała hymn *Ciebie Boga chwalemy*. Po nabożeństwie dany był wspaniały obiad na sto osób w klasztorze tychże JJ. XX. Bazylianów, na którym spełniano toasty za zdrowie N. Cesarza JMści Opiekuna religii i oświecenia, tudzież całej Najjaśniejszej rodziny i nowo-wyświęconego Biskupa. Przy czem wyborne głosy muzyki wokalnej dały się słyszeć w śpiewach religijnych błagających Pana zastępów o jak najdłuższe panowanie Najjaśniejszego Cesarza Alexandra i pomyślność całej Jego N. Rodziny.

Dnia 24 z. m. rozstał się z tym światem X. Tadeusz *Brzozowski*, generał zakonu jezuickiego, mając wieku lat 72. Następcą jego ma być X. *Peruci*, w rzymskich prowincjach mieszkający. (R. Inw.)

F R A N C Y A.

(z gaz. war.) Zabójca *Louvel* okazuje ciągle wielką zaciętość. Przyprawiony do trupa, wyznał, iż on go zabił. Widok ten rozrzewnił wszystkich obecnych: on jednak stał oziębły, i ani jedney łzy nie uronił. Sędzia badający zaklinał go na imie przykazań bozkich, na zbawienie duszy, na imie Xiążęcia, który aż do oddania ostatniego tchu błagał o przebaczenie dla niego, aby wydał współników. *Nie mam żadnych* (odpowiedział *Louvel*), a zapytany kto mu podał myśl do tej zbrodni? rzekł: *Nikt; chciałem tylko dać naukę magnatom ziemskim, iż Burbonowie są nieprzyjaciółmi naszymi, i jako z takimi postąpiłem sobie*. Dwa żandarmowie i dozorca więzienia strzegą go ciągle w *Conciergerie*. Włożono na niego żelazną kamizelkę, jakiej używają dla waryatów, aby się nie pokusił o samobójstwo. Z początku nie chciał nic jeść, nazajutrz atoli wieczorem odmienił swoje postanowienie.

Zaraz dnia 14 b. m. i w dni następne wła-

dze tutejsze cywilne i wojskowe, municypalność, marszałkowie, sztab gwardyi narodowej i t. d. podały adressa Królowi, z wynurzeniem uczuć z powodu zabójstwa Xiążęcia *Berry*. Z innych miast nypierwszemi były w tej mierze *Rouen* i *Gisors*.

Wczora otworzono pałac *Louvre*, gdzie wystawione są zwłoki zmarłego Xiążęcia. Widząc je Xiążę *Burbon*, rozczulony cofnął się, i otaczające go osoby musiały go trzymać pod rękę.

Śmierć Xiążęcia *Berry* (*) dała tu powód do kilku kłótni i pojedynków. W okolicach tutejszych pojmano 6 ludzi, którzy w domu zajezdnym śpiewali buntownicze pieśni o śmierci Xiążęcia *Berry*; zaprowadzono ich do prefekta policyi.

„Popelnione na osobie Xiążęcia *Berry* zabójstwo (pisze jedna z tutejszych gazet) jest skutkiem rozwiąźności tak nazwanych pism liberalnych, które, nadużywając wolności druku, obudzają namiętności, rzucają nasiona niechęci, wzniecają nienawiść, ogłaszają bunt, przypominają z uniesieniem pierwsze sceny rewolucyjne, wzdychają do nowego *Mirabeau*, przywołują go, i głośno chwają wybór xiędza *Gregoire* na deputowanego z departamentu *Isery*. Liberalne dzienniki wyzywają co dzień to, co by zapalać mogło. Z drugiej strony, wszelkie usiłowania rządu, chcącego zuchwałości ich powściągnąć, stają się próżnemi przez obojętność sądu przysięgłych. Te same przecież dzienniki skarżą się nacyjście i najbardziej na skład tego sądu. Jeśli jaki autor zostanie skazany na karę pieniężną, liberaliści zbierają zaraz składkę dla niego, właśnie jak gdyby padł ofiarą największej niesprawiedliwości. Cóż wyniknęło z takiego postępowania? Rząd, nie chcąc próżno powagi swojej narażać, postanowił rzadko i tylko w koniecznym razie pociągać autorów i dziennikarzy do sądu. Mieymy atoli nadzieję, iż świeży okropny wypadek otworzy oczy wszystkim, którzy do rewolucjonistów nie należą, iż przyjaciele spokojności i porządku zbiorą się około tronu, i że wielu członków izby deputowanych, którzy dotąd lewą stronę popierali, uznają potrzebę złączenia się z środkiem i prawą stroną, dla użycia dzielniejszych środków monarchicznych.”

Wyjazd Xiążęcia *Richelieu* do Londynu został wstrzymany. Xiążę *Laval Montmorency*, poseł nasz przy dworze hiszpańskim, nie wyjechał także na powrót do *Madrytu*.

Pogróżki ministrów sprawiły skutek, jakiego się każdy spodziewał, kto tylko zna cokolwiek interessa krajowe, i wie, co obrażona дума narodowa zdolną jest uczynić. Rachują już 80,000 podpisów na prośbach o utrzyma-

(*) Karol Ferdynand, Xiążę *Berry*, drugi syn Monsieur, Hrabiego *Artezyi*, synowiec Króla francuzkiego, urodził się dnia 24 stycznia 1778, a dnia 17 czerwca 1816 zaślubił Xiężniczkę *Karolinę*, córkę Królewicza następcy tronu *Boyga Sycylii*, urodzoną dnia 5 listopada 1798. Zostawił córkę *Ludwikę Maryą Teresę d'Artois*, która się dnia 21 września 1819 urodziła. Starza córka umarła.

nie prawa względem wyborow, i co dzień nowe przychodzą.

W nocy z dnia 6 na 7 b. m. zaszły rozruchy w *Bordeaux*. Złe myślący zebrawszy się w znaczney liczbie, chodzili wydając buntownicze okrzyki po ulicach, wybijali sklepy i drzwi domów, popsuli wszystkie latarnie w mieście, przeciągnęli potem około jedney z najpiękniejszych fontan na rynku, i zupełnie ją zniszczyli. Za nadejściem wojska rozpierzchnęli się, i żadnego jeszcze nie schwytano.

Słychać, iż wszyscy prefekci, bawiący za otrzymaniem pozwoleniem w *Paryżu*, odebrali rozkaz, aby natychmiast do departamentow swoich wrócili.

Hrabia *Decazes* rozgniewał się nareszcie licznymi miotanami na niego w dziennikach obelgami. Pociągnął do sądu Pana *Martainville*, wydawcę pisma peryodycznego: *Biała Choroągiew*, i wskazał myśli, które go obrażają.

Na sessyi izby parów dnia 15 b. m. minister spraw wewnętrznych podał projekt do prawa względem ściśnienia wolności druku dzienników i pism politycznych. Wskazał potrzebę takiego prawa, które 5 lat ma trwać, i oddał je izbie pod rozważę. Celniejsze jego warunki są: Gazety zostają znowu pod cenzurą. Ustanowiona będzie najwyższa kommissya cenzury, złożona z 5ch parów, 3ch członków izby deputowanych, i trzech kommisarzy rządowych. Król mianować ich będzie.

Sessya izby deputowanych d. 14 b. m. zaczęła się według zwyczaju o godzinie 1wszey. Z powodu zabójstwa Xięcia *Berry*, głębokie w sali panowało milczenie. Członki izby powoli się schodzili: ministrowie morski, interesów zagranicznych i skarbu, zajęli swoje miejsca. Prezes zagał sessyą i przeczytano protokół poprzedzających obrad. Późem Pan *Clauzel de Consergues* domagał się głosu, i wnioskiem swoim całą izbę wprawił w zadumienie. Mości Panowie (rzekł) nie mamy dotąd żadnego prawa, stanowiącego sposób oskarżania ministrów; podobne atoli oskarżenie powinno być publicznie w obliczu całej Francyi uczynione. Żądam więc aktu oskarżenia przeciwko Panu *Decazes*, ministrowi spraw wewnętrznych, iż jest uczestnikiem zabójstwa. Przerwano mu mowę okrzykiem: *do porządku!* Prezes wstał nagle, i oświadczył: „Pozwoliłem głosu Panu *Clauzel*, sądząc, że coś powie o protokóle ostatney sessyi; że zaś się nikt w tey mierze nie odzywa, winienem więc dopełnić smutnego obowiązku, udzielając izbie wiadomość od ministra spraw wewnętrznych, względem okropney zbrodni popełnionej na osobie Xięcia *Berry*.. Panowie *Bourdonnaye*, *Corbieres*, i jenerał *Foy* mówili o wiadomym adresie do Króla, który wyznaczona kommissya w przeciągu pół trzeciej godziny na tajney sessyi ułożyła, i który wielka deputacja izby, złożona z 24 członków, oddała Monarsze. W gronie tey deputacyi był także jenerał *Lafayette*.

Nazajutrz dnia 15 b. m. Panowie *St. Aulaire* (teśó ministra *Decazes*) i *St. Cricq* żądali, aby Pan *Clauzel de Consergues* cofnął swój wniosek; czego gdy nie chciał uczynić, Pan *St. Aulaire* nazwał go *potwarcą*. Przystąpiono nakoniec do porządku dziennego; minister *Decazes* wszedłszy o godzinie 5tey, przeczytał spodziewany oddawna projekt nowego prawa o wyborach. Obeymuje 45 artykułów, z których

nayważniejsze przytoczymy: izba deputowanych ma się nadal składać z 430 członków (dotąd było 258; zgromadzenia obwodowe wybierają ich 258, a resztę 172 zgromadzenia departamentowe. Departamenta będą podzielone na pewne obwody wyborowe. Zgromadzenia departamentowe, wybrane przez zgromadzenia obwodowe, składają się naywięcej z 600, a naymniej z 100 członków, z których każdy opłaca rocznie 1000 franków stałego podatku. Jeśli by zaś takich obywateli w oznaczoney liczbie nie było, przypuszczeni zostaną ci ktorzy po nich naywięcej podatku płacą. Wybor członków zgromadzenia departamentowego odnienią się przy wyborze nowych deputowanych. Każde zgromadzenie departamentowe powinno połowę deputowanych swoich wybrać z pomiędzy obywateli, którzy w tym departamencie są zamieszkali i majątek posiadają. Zgromadzenia departamentowe wybiorą 160 deputowanych na przyszłe posiedzenie. Na miejsce zaś wychodzący 5tey części terażniejszy deputowanych, wybrani będą inni przez zgromadzenia obwodowe.

Zabrał potem głos minister interesów zagranicznych i oświadczył:— „Przeczytany dopiero projekt do prawa należy do urzędzeń, których potrzebę uznał Król w dzisiejszey ważney i bolesney chwili..— Minister spraw wewnętrznych udał się do izby parów dla podania jey wyżey namienionego projektu do prawa względem dzienników i pism peryodycznych, a minister interesów zagranicznych mówił daley: „Zabójstwo Xięcia *Berry*, dowodzi oczywiście, iż potrzeba użyć środków na odwrócenie klęski, która religii, moralności, monarchii, wolności, publicznemu porządkowi i towarzyskim węzłom zupełnem zniszczeniem zagraża. Podaję więc projekt do prawa podobny do tego, jaki d. 12 lutego 1817 uchwalono. Tęży się osobistej wolności, i stanowi, iż każdy oskarżony o intrygi przeciwko Królowi, rodzinie Monarchy i krajowi, po odprawioney wpród radzie ministrów, za rozkazem przez trzech ministrów podpisanym, może być wziętym do więzienia, bez poprzedniczego wyroku sądowego..”

Clauzel de Consergues, podał na piśmie swój wniosek względem oskarżenia ministra *Decazes*, i zasada się na 56tym artykule ustawy konstytucyney.

(z gaz. berl.) *Paryż*, dnia 19 lutego. *Post scriptum* gazety *Journal des Débats* z dnia 18 o godzinie 10 wieczorem donosi co następuje: N. Król Jmć kazał złożyć Hrabieciu *Decazes* sprawowanie powierzonego jemu ministerium. Skład nowego ministerium nie jest jeszcze wiadomy. Wszystko to zdaje się być pewnem. Ministrowie wojny i skarbu pozostają na miejscu. Na prezydenta rady ministrów wymieniają Xięcia *Richelieu* i Pana *Talleyrand*.— Spodziewają się, że PP. *Villale*, *Lainé* i *Corbieres* należeć będą do nowego ministerium.

Dnia 22 odprawi się uroczysty pogrzeb Xięcia *Berry* w *St. Denys*.

HISZPANIIA.

Gazeta berlińska zawiera, między doniesieniami z *Paryża* pod 19 lutego, następujące wiadomości; z Hiszpanii:

Podług wszystkich wiadomości z *Madrytu*, nowa Królowa *Józefa* zjednała dla siebie po-

wszeczną miłość Hiszpanów. Jeszcze przed zgodzeniem się jej na zaślubienie z *Ferdynandem VII* znała ona dobrze obecny stan rzeczy w Hiszpanii, ale rozumiała, że wszelkie przeszkody dadzą się uprzętnąć ku zaspokojeniu Hiszpanów.

Xiążę *San Fernando* odniósł zwycięstwo nad swymi przeciwnikami; albowiem Król Jmé Hiszpański wygnął dawniejszego ministra łaski *Lezano de Torres do Corogna, D. Antonio Ugarte*, któremu poruczone było opatrzenie zapasów dla przeznaczonego na wyprawę wojska, do *Segowii*, a *D. Villar Frontin do Taragony*. Wszyscy trzej osadzeni są jako więźnie stanu w tamiecznych warownych zamkach. Przyczyną tego ich losu, ma być dana przez nich rada, aby, dla zakończenia zaburzeń w Andaluzji zwołać *Kortezów*, żeby tym sposobem sami pozyskali wpływ swój, oraz utracone miejsca w ministerjum.

Dnia 2 t. m. rozpoczęły się kroki nieprzyjacielskie między wojskiem królewskim a buntownikami. Na rekognoskacyi, którą pierwsze z *Puerto-Real* ku mostowi *Suazo* przedsięwzięło, utraciło 25 ludzi. Wieczorem królewscy opanowali na zatoce kadyxkiej galeę buntowników, na której się znajdowało 52 ludzi i 2 oficerów. — W *Chiklana* stoi jedna dywizya królewska pod rozkazami jenerała *Cruz Mourgeon* a druga w *Puerto-Maria* pod rozkazami jenerała *Aymerich*. — Mówiono, że Król chce sam osobiście udać się do wojska i stanąć na jego czele. Buntownikom nie dostaje kawalerji. Stoją oni już przez cały miesiąc bez żadnego poruszenia na jednem miejscu i wzbraniają się uporczywie od przyjęcia podawanych sobie warunków, oraz przyobiecane go przebaczenia.

P. S. Najnowsze wiadomości z *Kadyxu* pod d. 5 lutego donoszą, że półkownik *Quiroga* wysłał w parlamentarstwie adjutanta jednego do jenerała *Freyre*. Razem też rozchodzi się wieść, że poselstwo to tycze się propozycyji ugodliwych. Ze strony Króla nie został opuszczony żaden środek do pojednania, który się dał pogodzić z jego godnością.

W *Kadyxie* zachowana jest wielka ostrożność względem listów przychodzących od lądu jako i od morza. Przynoszą je naprzód do głównej kwatery, w części miasta *St. Roch* zwanej pod bramą morską, gdzie w obecności gubernatora, biskupa i t. d. są przeglądane, i wydają tylko te, które nie o polityce nie wspominają. Podobnież używają ostrożności względem listów odchodzących: i dla tego piszą tylko pod postaciami; np. o wietrze i pogodzie; o burzach, upałach i zimnie. Najmniejsza i najniższa część miasta ma być za buntownikami, ale lepsi i garnizon utrzymuje ją w karbach. Buntownicy otrzymują żywność z porbrzeża afrykańskiego. Póki w mocy swej mieć będą twierdzę *Pedro* i leżącą naprzeciw wyspę, póty otwartą mieć będą dla siebie żegluggę. Flota kadyxka składa się z okrętów liniowych: braknie jej małych statków.

TURCYA

Stambuł dnia 11 stycznia. Złożony d. 5 b.

Wzywają się osoby, które u niżej podpisanego zapłaciły prenumeratę na Zygmunta III, aby zechciały bilet prenumeraty złożyć, i odebrać sobie tom trzeci i ostatni Dalejow Zygmunta III, przez Juliana Niemcewicza. W Wilnie 1 marca 1820 v. s. Jan Sniadecki.

m. z urzędu W. Wezyr, utrzymał się przy swoim majątku, i udał się do wskazanego sobie na mieszkanie miasta *Gallipoli*. Następca jego, *Esseid Ali Basza* nie ma jeszcze 40 lat. Odebrał od W. Sułtana następujący chatyszerif (własnoręczny list), który pod czas uroczystej jego instalacyi ogłoszono:

Nayszacowniejszy mój Wezyrze Ali Baszo! Okazując ci przez uprzejme pozdrowienie łaskę i przychytność moję, czynię ci wiadomo: iż przekonawszy się nie dawno, że poprzednik twój, *Derwisz Basza*, tak dla słabowitego zdrowia swego, jako też dla zbyt łagodnego i ulgającego sposobu myślenia, nie posiada dostatecznej dzielności do kierowania i zarządzania interesami cesarstwa mojego i prawowiernych jego mieszkańców, a znając gorliwość i uczciwość, które w dawniejszych danych ci poleceniach okazałeś, wybrałem cię zpośród równych tobie urzędników, i powierzyłem ci pieczęć stanu. Bądź więc godnym tego wysokiego zaufania. Przyłóż gorliwości w zarządzaniu interesami prawowiernych, i obmyślaniu dostatecznej żywności dla stolicy mojego cesarstwa. Spraw to, aby ubodzy i *Rajohy* (poddani tureccy nie wyznający religji Mahometańskiej) modlili się o trwałość potęgi mojej: przyłącz się nakoniec sercem i duszą do tych, którzy gorliwie i poczciwie państwu mojemu służą. Niech się w obu światach spełnią życzenia tych wszystkich, którzy wspólnie z tobą pilność, gorliwość i czynność w interesach wysokiej mojej Partji okazują. Amen!

Nowy Wezyr potwierdził zaraz wszystkich ministrów na urzędach, i kazał im rozdać zwyczajne suknie honorowe. Przyjął powinnowanie od zagranicznych posłów i urzędników krajowych. Dnia 8 b. m. odwiedził *Szyka ol Islam* (*Muftego*), a dnia 10 dał uroczyste wysłuchanie.

AMERYKA POŁUDNIOWA.

List kommodora *Diaz*, pisany dnia 1 października z *Apurito* donosi, iż dnia 30 września zabrał całą flotylę hiszpańską, złożoną z 10 statków kanonierskich. Dowódca jej zginął wraz z 60 ludźmi swemi, inni w liczbie blisko 200 umknęli na ląd. *Diaz* urodził się na wyspie s. *Małgorzaty*, i jest zasłużonym oficerem. Przez zwycięstwo to wniwecz obrócił zamysły jenerała hiszpańskiego *Morillo* przeciwko *Opure* i *Gujanie*. Jenerał *Gomez*, który kilkakrotnie poraził jenerała *Morillo*, jest także rodem z wyspy s. *Małgorzaty*.

Listy z wyspy s. *Tomasza* donoszą, iż *Bolivar* na czele 15,000 bitnego wojska ciągnie śpiesznie do *Caracas*, a jenerał hiszpański *Morillo* ma tylko 4,000 żołnierzy.

Powstańcy południowo amerykańscy zajmują już prowincye *Neyva* i *Mariquilla*. Podczas odwrotu hiszpanów z *Santa Fé*, dostały się w ręce jenerała *Bolivara*, zwycięzcy, ważne papiery, a między innymi instrukcya króla hiszpańskiego dla jenerała *Morillo*, i stosowne tegoż jenerała przepisy dla Vice-Króla w *Santa Fé*.

Kurs wileń. na assyg. rubel sr., 3 r. kop. 8 ½ dukat hol. nowy r. 11, kop. 42, stary r. 11 k. 25 imperyal 36 r. kop. 75.

1 Wiadomość sporządzona w Mińskiej Skarbowej izbie ekspedycyi ekonomicznej, o wakujących skarbowego zawiadywania majątkach, przeznaczonych do wypuszczenia przez licytacją w 12 letnią arendowną dzierżawę, od dnia 12 kwietnia 1820 roku.

Nazwiska powiatow i majątkow.	Liczba podług o-		Rocznego dochodu				
	statniej rewizyi.		wedle inwent. i kontr.				
	Domow	Męskich	D u s z		Assygn.		
Rubli			Kop.	Rubli	Kop.		
W 12 letnią arendowną dzierżawę. W powiatach Bobruyskim.							
Woytowstwo Żałużskie	95	259	249	1437	5 $\frac{1}{2}$	919	98 $\frac{1}{2}$
P i ń s k i m:							
Starostwo Mołodelczyckie	12	36	29	245	19	—	—
— — Morozowickie	77	212	184	740	68 $\frac{1}{2}$	—	—
— — Łosickie	16	36	32	147	63	—	—
— — Sietyckie	14	33	35	140	24	—	—

Życzący wziąć wdzierżawę którykolwiek z wymienionych majątkow, mają dla bezpieczeństwa skarbu złożyć kaucyę, równającą się dwóletniemu dochodowi wyrachowanemu, i przybywać do Mińskiej skarbowej izby na terminy naznaczone dla licytacyi: pierwszy dnia 2, drugi 5 a trzeci i ostateczny 8 następującego miesiąca marc. teraż. roku. Dnia 31 januaryi 1820 roku.

Sekretarz Arcimowicz.

1. Kommissya sądowa edukacyyna na Gubernie Litt., Białoruskie Minską i obwód Białostocki ustanowiona, za zniesieniem się z Rektorem Imperatorskiego Wileńskiego Uniwersytetu, podaje do wiadomości: iż z pozostałego majątku po zeszyłym Woiewodzie Chomińskim, za dług od niego należny funduszowi Edukacyynemu rubli srebrnych 62,397 kop. 20 $\frac{3}{4}$ wynoszący, przez dekret Sądu Exdywizorskiego w roku 1811 miesiąca marca 8 dnia ogłoszony, wydzielona dla funduszu Edukacyynego scheda w Gubernii Wileńskiej powiecie Szawelskim leżąca, to jest fundum czyli dwór Tryszki z całym obrębem gruntów krescencyynych, z miasteczkiem Tryszki i wsiami, Słoboda podmieyska, Leylany i część Dyrmejek z karczmami, gruntami, łąkami i lasami w jednym obrębie włok 163, morgów 27, przętów 207 obszerności, a dymów wszystkich 82 zawierająca, nadto: z młynem wodnym, już po dekrete exdywizorskim na nowo urygowanym, do wyprzedazy przez licytacją w kommissyi zadeterminowana, z powodu niejawienia się kontrahentów do aktu licytacyi poprzednio naznaczoney, teraz na nowo wybywać się będzie przez publiczną licytacją w terminach, pierwszym dnia 6 drugim 12, a trzecim i ostatecznym dnia 21 miesiąca apryla 1820 roku; życzący przeto wyrażony majątek Tryszki nabydź, a przez takowe nabycie, tak sumę funduszu Edukacyynego rubli srebrnych 62,397 kop. 20 $\frac{3}{4}$ na tej schedzie opartą, jako i nakłady na udobrenie tego majątku poniesione powrócić lub na osobney ewikcyi stosownie do przepisu praw funduszowi edukacyynemu służących ubezpieczyć, wzywają się, ażeby dla aktu licytacyi na wyrażone terminy do miasta Wilna przybyli, i w sali posiedzeń tej kommissyi na ulicy Zamkowej w domu pod N. 107 jawili się sami lub przez umocowanych z ewikcyami i świadectwami Sądu Głównego 2go Departamentu upewnijającymi o swobodności majątków w ewikcyę oddających się. Kondycye do takowej licytacyi oraz wszelkie szczegółowe wiadomości tyczące się majątności Tryszek, w terminach po wyżej na licytacją oznaczonych, każdy z kontrahentów znajdzie do przeyrzenia w kancelaryi kommissyi. — Dnia 2 marca 1820 roku. Michał Dmochowski Pisarz.

1 Kommissya Sądowa Edukacyyna na Gubernie Litewskie Białoruskie, Minską i obwód

Białostocki ustanowiona, za zniesieniem się z JW. Rektorem Imperatorskiego Wileńskiego Uniwersytetu, do wiadomości podaje, iż zostające potąd w zawiadywaniu tegoż uniwersytetu dobra Wiacior zwane w Gubernii Mohylewskiej, powiecie Sieńskim położone i uległe ewikcyi za sumę funduszu Edukacyynego rubli srebr. 12,333 kop. 33 $\frac{1}{2}$ do wyprzedazy przez licytacją w kommissyi zadeterminowane; z powodu niejawienia się kontrahentów do aktu licytacyi poprzednio naznaczoney, teraz na nowo celem wyręczenia wyrażoney summy kapitałney rubli srebrnych 12,333 kopiejek 33 $\frac{1}{2}$ też dobra Wiacior i z wsiami do niego należącymi dymów 21 zawierającymi, i wszelką tegoż majątku gruntową własnością wyprzedawać się będą na wieczność w terminach, pierwszym dnia 6 drugim 12 a trzecim i ostatecznym dnia 21 miesiąca apryla 1820 roku, życzący przeto pomienione dobra Wiacior nabydź, i przez takowe nabycie sumę Edukacyyną rubli srebrnych 12,333 kop. 33 $\frac{1}{2}$ na tym majątku leżącą powrócić, lub na osobney ewikcyi stosownie do praw funduszowi Edukacyynemu służących ubezpieczyć; wzywają się, ażeby na wyrażone wyżej terminy do aktu licytacyi w mieście Wilnie w sali posiedzeń kommissyi w domu pod N. 107 odbywać się mającey jawili się sami, lub przez prawnie ku temu umocowanych, z ewikcyami i świadectwami Sądu Głównego 2go Departamentu, upewnijającymi o swobodności majątków w ewikcyę oddających się, kondycye do licytacyi i wszelkie wiadomości tyczące się tegoż majątku Wiaciora, w terminach powyżey na licytacją oznaczonych, żądającym tego kontrahentom, w kancelaryi kommissyi okazane będą. Dnia 2 marca 1820 roku.

Michał Dmochowski Pisarz.

1. Dom trzypiętrowy PP. Szulcow położony na rogu Niemieckiej ulicy, a bokiem jednym wychodzący na ulicę Dominikańską, wypuszcza się cały ze wszystkimi pokojami, sklepami, stajniami w arędę roczną lub trzyletnią od dnia 23 apryla roku idącego 1820, życzący go wziąć w dzierżawę, udadzą się do Pani Szulcowey w tymże domu mieszkającej.

S. Malewski Opiekun.

DODATEK DO GAZETY ERA LITEWSKIEGO N. 27.

Dnia 5 1820 roku.

Cesarskiego domu wychowania Rada opiekuńska sankt-petersburska, przez niniejsze rozkazuje o nastalym, za potwierdzeniem Cesarza Jegomości, Najwyższym Najjaśniejszey Cesarzowej Jeymości, *Maryi Teodorowny*, naczelną zwierzchność mającey nad domami wychowawczymi, w brzmieniu następującem:

1) Na ewikcyą wiosek, za złożeniem o pewności świadectw podług ostatniej rewizyi na przyszłość, od chwili otrzymania tego rozkazu, wydawać z kass składowych na pożyczkę na ewikcyą nieruchomości majątkow rossyjskich, to jest: po sto pięćdziesiąt rubli na każdą rewizyyną duszę płci męskiej, z terminem na lat dwanaście, i w mało-rossyjskich, białoruskich i przyłączonych od Polski galicyjskiej, a mianowicie: półtawskiej, czernihowskiej, witebskiej, mohilewskiej, kijowskiej, podolskiej, wołyńskiej, mińskiej, wileńskiej, i grodzieńskiej.

2) Pożyczki te czynić z terminem na dwanaście lat, z opłatą w pierwszych dwóch latach po trzy procentow z góry corocznie, a w dalszych dziewięciu leciech kapitału po dziesięć części i procenta również na przyszłość na dług pozostały do zupełney jego opłaty.

3) Na tey zasadzie wydawać summy na pożyczkę z pierwszeństwem dla nowo-pożyczających, którzy nie są jeszcze dłużni do kassy składowey.

4) Z dawniejszych dłużników, którzy są już winni kassie składowey, mogą korzystać nowego postanowienia, tylko akuratni w opłacie, w widoku nowej pożyczki na 12 lat, z warunkiem, że z summy przypadającej do wydania na liczbę dusz już zastawionych, podług nowego postanowienia wytrąca się cały dług, oparty już na tey liczbie dusz, a zatem i po zatrzymaniu przypadających od nowej pożyczki procentow, reszta wydaje się pożyczającemu go. Rozumie się, iż jeżeli taka przezastawa czynić się będzie przed nadejściem terminu pierwszej pożyczki, do którego opłacone procenta z góry, tedy w nich czyni się stosowny rek podług zwyczajnych prawdeł i samo przezastawienie nie inaczey, jak podług świadectw wydanych podług ostatniej rewizyi.

5) Również dłużnicy, którym wydane kopije świadectw na ewikcyą gorzałczanego drewna, albo dostarczenia sukna dla woyska, z nowego tego postanowienia korzystać nie mogą, dopóki nie powrócą wydanych im kopiy świadectw.

RACHUNEK

Na 1,000 rubli, pożyczonych na 12 lat, na mocy nowego postanowienia dla składowych kass, z których przy wydaniu wytrąca się z góry za 1 rok procent, z opłatą później za lata samych procentow, a w dalszych dziesięciu leciech po równey części kapitału z procentami na pozostałe summy.

Terminy.	O P Ł A T A					
	Kapitałów		Procentów		w Ogóle.	
	Rub.	Kop.	Rub.	Kop.	Rub.	Kop.
	Przy wydaniu na pożyczkę 1,000 rubli w 1819 roku, wytrącono będzie z góry za rok					
	<u>Płacić powinni:</u>					
Za 1 1820	-	-	60	-	60	-
2 1821	-	-	60	-	60	-
3 1822	-	-	54	-	154	-
4 1823	-	-	48	-	148	-
5 1824	-	-	42	-	142	-
6 1825	-	-	36	-	136	-
7 1826	-	-	30	-	130	-
8 1827	-	-	24	-	124	-
9 1828	-	-	18	-	118	-
10 1829	-	-	12	-	112	-
11 1830	-	-	6	-	106	-
12 1831	-	-	-	-	100	-
	1000	-	450	-	1450	-

RACHUNEK

Na 100,000 rubli pożyczonych na lat 12, na mocy nowego postanowienia dla składowych kass, z których przy wydaniu wytrąca się z góry za 1 rok procent, z opłatą później za lata samych procentow, a w dalszych dziesięciu leciech kapitału po równey części z procentami na pozostałe summy.

Terminy.	O P Ł A T A					
	Kapitałów		Procentów		w Ogóle.	
	Rub.	Kop.	Rub.	Kop.	Rub.	Kop.
	Przy wydaniu na pożyczkę 100,000 rubli w 1819 roku potrącono będzie z góry za rok					
	<u>Płacić powinni:</u>					
Za 1 1820	-	-	6000	-	6000	-
2 1821	-	-	6000	-	6000	-
3 1822	-	-	5400	-	15400	-
4 1823	-	-	4800	-	14800	-
5 1824	-	-	4200	-	14200	-
6 1825	-	-	3600	-	13600	-
7 1826	-	-	3000	-	13000	-
8 1827	-	-	2400	-	12400	-
9 1828	-	-	1800	-	11800	-
10 1829	-	-	1200	-	11200	-
11 1830	-	-	600	-	10600	-
12 1831	-	-	-	-	10000	-
	100000	-	45000	-	145000	-

O g ł o s z e n i a.

1 Od Rządu gubernialnego Mińskiego ogłasza się niniejszém: iż w tutejszey izbie skarbowey, będą odbywać się targi, na wypuszczenie od dnia 12 apryla terażniejszego 1820 roku w 12, 9, 2 i 1 letnią arendowną dzierżawę wakujących skarbowych majątków, znajdujące się w Mińskiej gubernii: pierwszy targ dnia 2, drugi 5 a trzeci i ostateczny 8 następującego miesiąca marca terażn. 1820 roku; a zatem życzący wziąć takowe majątki w arendę, zechcą przybyć do izby skarbowey na terminy naznaczone dla wspomnioney licytacji, z prawnemi ewikcyami, odpowiedniemi dwuletniej intracie. Stycznia 15 dnia 1820 roku.

Sekretarz Arcimowicz.

Wiadomość sporządzona w Mińskiej Skarbowey izbie ekspedycyi ekonomiczney, o majątkach, pod zawiadywaniem skarbowym zostających, przeznaczonych oddać z publicznego targu, od dnia 12 apryla 1820 roku, w arendowną dzierżawę.

Nazwiska powiatów i majątków.	Ilość podług ostatecznej rewizyi.		Rocznego dochodu podług inwentarzy i kontraktów.				Objaśnienie	
	Dobow	du s z		srebrem		assyg.		
		męzkich	żeńskich	Ruble	Kop.	Ruble		Kop.
<i>W 12letnią arendowną dzierżawę w mieście Mińsku:</i>								
Dom drewniany - - - - -	—	—	—	—	150	—	W a k u j a c e.	
<i>W powiatach:</i>								
Wileyskim: Starostwo Nowikowskie - -	14	30	26	185	90	—		
— — Starostwo Bytkowskie samą ziemię mające - - - - -	—	—	—	68	—	—		
Borysowskim: Majątek Jakubowicze - -	10	27	37	352	—	—		
Dziśnieńskim: Starostwo Borkowskie samą ziemię mające - - - - -	—	—	—	30	—	—		
— — Swiderskie - - - - -	11	24	34	370	$\frac{1}{8}$	—		
— — Sutorowickie - - - - -	2	5	6	62	40	—		
— — Bernatowskie samą ziemię mające - - - - -	—	—	—	71	20	—		
— — Starostwa Braśławskiego Maryanow folwark - - - - -	10	21	31	989	$6\frac{1}{4}$	—		
<i>Za nieopłacenie dochodu.</i>								
Mazyrskim: Starostwo Bukatskie samą ziemię mające - - - - -	—	—	—	—	16	25	W a k u j a c e.	
— — W Boryskowickim starostwie dwa młyny rudeński i kamieński - - - - -	—	—	—	—	290	—		
Pińskim: Starostwo Saczkowskie - - - - -	6	13	15	145	—	—		
— — Wulwickie - - - - -	2	4	6	23	—	—		
— — Starostwa samą ziemię mające Suszyckie - - - - -	—	—	—	49	50	—		
— — Czerniachowskie - - - - -	—	—	—	17	—	—		
Bobruyskim: majątek Omelno - - - - -	37	180	172	1030	62	—		
	bobyłow 13							
<i>W 9letnią arend. dzierżawę. W obwodzie miasta Mińska.</i>								
Osada komarowska z sianożęciami - - -	—	—	—	—	205	—		Za nieopłacenie za- ległości, a tém sa- mem niedotrzymanie warunków.
<i>W 2letnią arend. dzierżawę.</i>								
Mozyrskim: Starostwo Fastowickie - - -	15	50	44	255	30	—	Za nieopłacenie na termin dochodu, a tém samem niedo- trzymanie kontraktu	
<i>W 1 letnią arend. dzierżawę.</i>								
Pińskim: Starostwo Półtoranowickie - -	13	40	25	292	85	—	Za nadużycie in- wentarza, a tém sa- mem i kontraktu	

Zgodno: Sekretarz Arcimowicz.

Wilno dnia 3 marca v.s. 1820 roku.

Ogłasza się poraz drugi.

3 Rząd Obwodu Białostockiego podając do publicznej wiadomości, iż na fundamencie ukazu Rządzącego Senatu na dniu 14 grudnia r. z. 1819 wyszłego, skarbowy folwark Odelsk zwany w Sokolskim powiecie a Słoykowskim Amcie obwodu Biał. exystujący, z innemi wsiami do tegoż Amtu przynależącemi; jest przeznaczony do wypuszczenia w 12letnią dzierżawę od dnia 1 junii r. b. 1820. Więc życzący sobie ony zadzierżawić, raczą stawić się dla licytacji do rządu Obwodu Biało. 2 oddziału z kaucyami odpowiadającemi dwoletniej z wzmiankowanego majątku arendney summie w terminach: pierwszym na dniu 17, drugim 22 marca i trzecim oraz ostatnim 5 kwietnia r. b. intraty zaś z pomienionego folwarku postępowało w pierwey r. sr. 3406 kop. 71, a teraz za odtrąceniem podług namienionego ukazu Rządzącego Senatu osobistych powinnościow p. mieszczan Odelskich odbywanych, jak o tym widzieć się daje poszczególnie z dołączającej się w tey mierze specyfikacyi, w ogóle wszystkiego r. sr. 884 kop. 3¼ pozostaje r. sr. 2522 kop. 67½, w którym to folwarku znajduje się poddanych męzkiey płci dusz 349.

Sowietnik Milewicz.
Sekretarz Kardynałowski.

dow, o trzymujesz w rok 596 rub. kop. 90 sr.; azatem życzący nabydź takowy majątek; zechcą przybydź na terminy; mianowicie: pierwszy dnia 6, drugi 11 marca, a trzeci 20 meca maja terażn. 1820 roku, do gubernialnego Miń. Rządu, gdzie pokazano im będzie opisanie tego majątku z wartością jego. Dnia 10 lutego 1820 roku.

Assesor Bohdanowicz.
Sekretarz Arcimowicz.

Od Rządu gubernialnego Litewsko-Wileńskiego ogłasza się: iż Wileń. mieszczanina Jerzego Kuczyńskiego, dom drewniany i plac znajdujący się w mieście Wilnie na przedmieściu Łukiszkach, ocenione: dom do 220 rubli, a ziemia w ogóle 38 prętow i 18 pręcikow mająca, do 152 rubli 72 kop. assyg. i miedzią; podług rozporządzenia tego rządu, dla uczynienia satysfakcyi pretensorom Wileńskim: żydowi Hirszy Eliaszewiczowi i starszynie łukiskich tatarów, przyśadzoney przez Sąd Gł. Wileń. 190 Depart. pierwszemu za zabor wódki i rzeczy a ostatniemu za zepsucie okien w tatarskim meczecie; naznaczony na przedaż z publicznego targu w terminach: pierwszy dnia 14, drugi 18 a ostateczny dnia 20 następującego meca maja teraż. 1820 roku; azatem życzący nabydź takowy dom i ziemię, zechcą przybydź na terminy naznaczone do tutejszey mieskiej policyi. Dnia 6 februaryi 1820 roku.

Sowietnik Ławrynowicz.

Specyfikacya wykazująca jaka mianowicie postępowała intrata wykalkulowana jeszcze za byłego tu Pruskiego Rządu, z folwarku skarbowego Odelska, w Amcie Słoykowskim położenie mającego i wiele z oney intraty na fundamencie ukazu Rządzącego Senatu w dniu 14 grudnia r. 1819 nastalego odtrąca się za uwolnienie Odelskich mieszczan od osobistych powinnościow, wspomnionemu folwarkowi spełnianych.

	Ilość byłey intraty srebrnem.		Ilość dusz męzkiey płci do folwarku Odelska należnych.
	rubli	kop.	
Dawniej postępowało z folwarku Odelska	3,406	71	349
Na fundamencie wzwyż wspomnionego Ukazu Rządzącego Senatu odtrąca się za 1069 dni tłoki	70	80	
Za 399 podwod	55	85	
Za propinacye z czterech karczem w mieście Odelsku exystujących	420	—	
Oraz czynszu w pierwey Odelskiemi mieszczanami do folwarku Odelska oplacanego	324	58½	
w ogóle	884	3¼	
Zatym zostaje z folwarku Odelska intraty	2,522	67½	

Sowietnik Milewicz.
Sekretarz Kardynałowski.

3 Od Mińskiego gubernialnego Rządu obwieszcza się: iż za wypadającą należność na byłym pińskim solnym dozorcę czyli przystawie Dobrzańskim, za straconą skarbową sol, będzie przedawać się z publicznego targu, majątek jego Lachowicze zowiący się, położony w peie Piń. ze wszelką do niego należącą budową i ziemią, w którym, podług ostatniej rewizyi, liczy się poddanych dusz płci męzkiey 77, żeńskiey 6;8 dochodu zaś z niego, po odtrąceniu rozcho-

3. Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się: iż w tutejszym Rządzie w czasie następujących kontraktow mińskich, mianowicie: dnia 6, 7 i 10 marca; i dnia 30 maja teraż. 1820 roku, za skarbową należność, będą przedawać się majątki, w Borysowskim powiecie obywateli: Pawlikowskich Biesiady z włościanami dusz płci męzkiey 99, i Łyszkiwicz Szklency dusz 12, ze wszelkiemi do nich przynależnościami z ziemią i lasami; a zatém życzący nabydź takowe majątki, zechcą przybydź dla licytacji na terminy wyż naznaczone do tego gubernialnego Rządu, gdzie znajdą opisanie i wartość tych majątkow. Januaryi 31 dnia 1820 roku.

Sekretarz Arcimowicz.

3. Od Mińskiego gubernialnego Rządu ogłasza się: iż w tymże Rządzie w czasie następujących mińskich kontraktow, mianowicie: dnia 9, 10, 11 i 13 meca marca terażniejszego 1820 roku, za skarbową od Tura należność, będzie przedawać się majątek Grabow, w Mozyrskim powiecie położony, należący do obywatela Józefa Obuchowicza Podkamorzego ze wszelkiemi przynależnościami i ziemią, w którym podług ostatniej rewizyi liczy się włościańskich 105 dusz płci męzkiey; zatém życzący nabydź rzeczony majątek, zechcą przybydź na terminy wyż naznaczone dla licytacji do tego gubern. Rządu, gdzie znajdą opisanie i wartość tego majątku. Januaryi 29 dnia 1820 roku.

Sekretarz Arcimowicz.

3. Od Mińskiego gubernialnego Rządu ogłasza się: iż za wypadającą summę podług wiadomości prowiantskiej, w ogóle rub. 1,194 kop. 85, na borysowskim mieszkańcu Wulfie

Dworkindzie będzie przedawać się z publicznego targu dom jego drewniany z ziemią, znajdujący się w mieście Borysowie; a zatem życzący nabydź takowy dom, zechcą przybydź do tego gubern. Rządu dla licytacji na terminy: pierwszy dnia 9, drugi 10, trzeci 11, a dla przetargów dnia 13 następującego mca marca teraźniejszego 1820 roku, gdzie przy licytacji okazane będzie szczegółowe tego domu opisanie, z wyrażeniem przynoszącego rocznego dochodu z niego. Dnia 1 februaryi 1820 roku.

Sekretarz Arcimowicz.

3 Ostrzega się niniejszym każdego kogo to interesować może, iż oblig na rubli sr. ośmset przez W. Alexandra Raczkowskiego Strażnikowicza Par. w roku 1820 z dnia 12. na 13 mca lutego w nocy, na imie Franciszka Szpillera Kollegskiego Registratora na papierze ceny rubli as. sześć wydany, przez samegoż Szpillera napisany, a przez Raczkowskiego podpisany jest nikczemny i bez żadney waluty, że na ony W. Raczkowski żadnego niewziął grosza, z jakich zaś pobudek on nastanie wziął swoje niewymienione sądlatego, iż może JP. Szpiller przez delikatność i szacunek dla siebie ony zwróci aktorowi, w przeciwnym zdarzeniu, iżby nikt onego nie nabywał unikając własney straty uprasza się i że o zwrot takowego obligu poczynione już są kroki prawne uwiadamia się — W imieniu W. Alexandra Raczkowskiego takowe ogłoszenie podpisuję r. 1820 lutego 18 dnia. Justyn Wysocki b. Deputat. Dworzań. kommissyi kwater. W.

Wolno drukować M. Pomarnacki S. Z. W.

3 W roku 1812 w mieście Wilnie niżej podpisany zgubił pugilares w którym znajdował się oblig W. Bohdanowicza na rub. sr. 615 Maciejowi Maxowi wydany i rewers Leyby Wulfowicza trockiego z odebranych rub. sr. 69, niżej podpisanemu służący. O jakowej szkodzie niżej podpisany w tymże roku przez awizacyą w Gazecie Publiczną zawiadomił, lecz przez niemające lat upłynionych o takowych papierach i dalszych nieotrzymał żadney wiadomości i sądził bydź one zupełnie zaginionymi. Ale gdy dopiero dało się słyszeć, iż oblig W. Bohdanowicza znajduje się w ręku obcym, który może za onym dopominać się powyższej summy, gdy nie może wynaleść uprzedniey awizacyi z przyczyny iż się to działo w czasie rewolucyiny, gdy nawet i Redakcyja całkiem nowa nastąpiła, przeto powtórnie ogłasza przez Gazetę o takowych zaginionych papierach, a razem zastrzega aby nikt onych nienabywał. Takóż jeżeliby takowe papiery rąk czyich doszły, więc uprasza o zatrzymanie i danie wiadomości niżej podpisanemu w domu jego własnym przy bramie zaręczney, lub na Snipszkach, za co otrzyma przyzwoitą nadgodę. 1820 roku februaryi 23 dnia.

Jan Grzybowski.

3. Od Rządu gubernialnego mińskiego ogłasza się: iż na zaspokojenie liczących się niedopłat za pobory akcyzowe na byłych członkach kommissyi mieskiej: Felixie Kalinowskim, Trojanie Kluczyńskim i Felicyanie Karpowiczu, w ogóle do 289 rub. kop. 90½ srebr. z penami od każdego rubla po 27 i pół kop., będą przedawać się z publicznego targu murowane ich domy, znajdujące się w mieście Mińsku; a zatem życzący nabydź takowe domy, zechcą przybydź dla licytacji do mińskiego gubernialnego

Rządu na terminy: pierwszy dnia 9, drugi 10, a trzeci 11, a dla przetargów dnia 13 miesiąca marca teraźniejszego 1820 roku, gdzie przy targach okazane będą szczegółowe tych domów opisanie z wyrażeniem przynoszącego rocznego z nich dochodu. Dnia 19 lutego 1820 r.

Sekretarz Fel. Arcimowicz.

3. Od mińskiego gubernialnego Rządu ogłasza się: iż w tymże Rządzie w czasie następujących mińskich kontraktów, to jest, dnia 6 i 13 mca marca, i dnia 20 mca maja teraźniejszego 1820 roku, za nieopłacenie trzymanego odkupu w gubernii Twerskiej, będą przedawać się majątki obywatela Grafa Stanisława Nikołajewicza Mannuzego, nazywające się Domaszy i Rymaszy, znajdujące się w powiecie Dżisnieńskim, zawierające poddanych dusz 72 płci męskich ze wszelkimi przynależnościami, ziemią, lasami; a zatem życzący nabydź takowe majątki, zechcą przybydź do tego gubernialnego Rządu, dla licytacji, w którym znajdą opisanie tych majątków z wartościami ich. Dnia 19 lutego 1820 roku.

Sekretarz Arcimowicz.

3. Wzywają się niniejszym wszyscy kredytorowie Tomasza i Barbary z Karwowskich Nowodworskich dziedziców folwarku Ostrowa w powiecie Sokolskim w obwodzie białostockim położonego, którzy do rozpoczętego procesu konkursowego już stawali, jak i ci którzy jeszcze nie stawali, słowem, wszyscy którzy z jakiegobądź względu i pretextu sądzą mieć prawo poszukiwania za swe pretensye z rzezonego majątku Nowodworskich satysfakcyi, iżby w dniu 6 apryla roku bieżącego jako w terminie z porozumienia się wiadomych między sobą kredytorów ude-terminowanym, i z prawnego obwieszczenia wy- padającym, nieochybnie przed sądem exdywizorskim na tenże dzień 6 apryla zebrać się mającym w folwarku Ostrowka stawali, i pretensyw swoich dopilnowali gdyż w tymże terminie ostatecznie już całe dzieło taxy i exdywizyi pomienionego majątku na skutek remissyynego dekretu załatwionym zostanie, a na niestawiających amissya, czyli wieczny upadek ich należności zapisany będzie.

Ze takowa awizacyja może bydź do druku przyiętą poświadczam Jakób Towiański Ziem. Pittu Wileń. Pisarz.

3 Nasienie Koniczyny czerwoney, krajowey, zbioru przeszlorocznego w najlepszym gatunku, znajduje się do sprzedania w handlu Józefa Kopsch, funt po złotych dwa.

Nowe Xiążki.

Dnia 15 stycznia wyszedł z druku 154 Ner Tygodnika Wileńskiego, w którym są następne materye: Monolog Hamleta wytłumaczony przez S. Trembeckiego — Sąd Iowisza, wiersz R. Korsaka — List tegoż do Marszałka S. w czasie wesela córki jego — Porównanie życia Szurłowskiego i Baki na wzór Plutarcha — Do Koryla, wiersz J. Jasińskiego Gener. — Bibliografia — Materye w N. 155: Porównanie życia Szurłowskiego i Baki (dokończenie) — Rozmowy Lucyana — Pieśń ludu litewskiego, na wiersz polski przetłózone przez E. Staniewicza — Wieśniak, wiersz Biesiekierskiego — Bibliografia.

Można to pismo peryodyczne prenumerować we wszystkich pocztamtach, gdzie się przyymuje prenumerata na Kuryera Litewskiego — Cena roczney prenumeraty na mieyscu rub. 3 srebr. z pocztą rub. 5.

Wilno dnia 3 marca v. s. 1820 roku.

FRANCYA

Xiążę *Bourbon* nie przy zwłokach, ale odwiedzając Hrabiego *Artezyi*, gdy wchodził do jego pokoju, przejęty udęczeniami wspomnieniami straty Xiącia *d'Enghien*, posłonił się i przez Hrabiego *Artezyi* strzymany i uściskany został. Obadwaj nieszczęśliwi oycowie długo się tak objawszy trzymali i nie mogli słowa przemówić.

Wiadomości z *St. Cloud* o stanie zdrowia Xiążny *Berry* są pomysłne. Pierwszy jej gwałtowny żal przeszedł w ciche cierpienie. Przywołała przed siebie służących Xiącia, i oświadczyła, że chociaż uszczuplenia przychodów swoich spodziewać się powinna, jednakże chce ich w wszystkich zatrzymać w służbie. Potem między wiernych sług swego małżonka podzieliła na pamiętkę całą jego toaletę i klejnoty. Jedną tylko sztukę, jeden grzebień, sobie zatrzymała. Kosztowny ubior swój złożyła u *Madame*, oświadczając, że go już nie potrzebuje i żeby wartość jego na założenie szpitala obrócić.

Gazeta *Journal de Paris* zawiera następujący artykuł. Wśród powszechnego ubolewania nad nieszczęściem, które Francją spotkało, przy powszechnem zasmuceniu, które się na całą Europę rozszerza, przy powszechnem zjednoczeniu się najbardziej różniących się partyy, bolesną jest, czytać w niektórych gazetach, jako wyjątek, że kilku nierozsądnych, kilku złoczyńców (2 albo 3 nikczemników, jeśli rzecz ta ma swoją zasadę) mogło nagrawać się z powszechnego przerażenia i uragać z uczuć narodowych. Nacóż przywodzić tak hańbiące ludzkość postępkę? czemu nie wstrzymać się, póki postępków tych urząd nie roztrząśnie, i, jeśli się takimi rzeczywiście okażą, sprawcy ukarani nie zostaną? — Inne gazety zastanawiają bardziej jeszcze uwagę. Zaledwo zbrodnia została popełnioną, już ci mówią o zbrodni nowego rodzaju. Kiedy my płacemy nad zamordowanym Xiąciem, one wzdychają nad odmianą jakiego prawa. (Stosuje się to do oskarżenia uczynionego przez Pana *Clausel de Consergues*, który chce pociągnąć do odpowiedzialności ministra *Decazes* jako zdraycę, jako zabójcę wolności krajowej, i którego oskarżenie sprawiło tak wielką wrzawę w izbie deputowanych). Przy takim stopniu anarchii, maż rząd pozostać bezczynnym? W Anglii, w tym kraju wolności, dosyć jest położyć na stole zielony worek z papierami, aby otrzymać od parlamentu bil na suspensę; a we *Francyi*, gdzie niepewna ale rzeczywiste obawy w morderstwie się teraz objawiły, mająż ministrowie drzymać na wulkanie? Nie oświadczyłże się wyraźnie morderca? nie mówiłże o *Brutusie*, tyranach, magnatach, których ukarać należy, a których liczbę jedna z gazet naszych obojętnie do 6 milionów głów wyrachowała? — W tej stanowczej chwili pierwszą powinnością naszą jest porządek. W porządku tylko może się ostać prawdziwa wolność; zepsuta zaś i odrodna wolność poczyna zawsze od obalenia wszelkiego porządku.

Monitor tłómaczy się wyraźniej jeszcze względem Hrabiego *Decazes*, i powstaje mocno przeciw gazetom, które chcą łączyć zamordowa-

nie Xiącia *Berry* z usunieniem i oddaleniem tego ministra. Wymienia je po nazwisku. Gazety *Journal des Débats*, *Conservator*, *Quotidienne* chcą go, jako przeciwnego ich teoryom i planom, widzieć oddalonego. Pod pozorem gazet rojalistycznych, spodziewają się i żądają więcej, aniżeli wymaga prawdziwy interes dynastyi, konstytucyi i odrodzoney *Francyi*, a wpadając w ostateczność sami nie wiedzą, że czynią właśnie toż samo, co i przeciwna partya wpadając w inną ostateczność, w jaką wpadły gazety liberalne albo konstytucyjne.

Taż gazeta wyraża pisząc o *Luwelu*. Zapewniają, powtarzają ze wszystkich stron, że morderca nie ma spółmków; można temu wierzyć. Ale możemy, choćby i tak było, przestać na tém? Nie masz daleko niebezpieczniejszego spisku, jak zbliżenie się szczególnych ludzi? rozumiemy przez to spisek szkodliwych nauk i opinii! Cóż mógł nędzny, który w ograniczeniu swoim, tak sposobności jako i ducha, słyszał tak często: że porządek towarzyski powinien być obalony. — Nie wystawianoż mu niedawno jeszcze fanatycznego *Sanda*, jako bohatera i męczennika? nie mówionoż o zwierzęcym poświęceniu życia, jakby czynie, zasługującym na podziwienie i hold całego świata? nie wynaszanoż sztyletu morderczego jakby oręż poświęcony? A teraz, kiedy żelazo przeszło syna i dziedzica tronu, jednoczą się z nami pochwalcy morderstwa, i udają, jakoby chcieli mieszać łzy swoje z naszymi! Płacze, płaciel ale nie nad nieszczęśliwym Xiążęciem i nad rodziną królewską; nie jesteście tego godni; płaczcie nad sobą, nad swojemi dziećmi, nad swoją oyczyzną!

Monitor wyraża dalej: że znajduje niedorzecznem wyraźne żądanie gazety *Renommée*, aby ogłosili *Europie*, iż *Louvel* jest jedynym winowaycą, a lud francuzki czystym od wszelkiego uczestnictwa tak myślą jako uczynkiem. Jak może minister wiedzieć przed skończeniem procesu, czy nowi ten *Ravallac* nie ma powierników i spółwinowayców między wszystkimi złoczyńcami, którzy należą do sprawiedliwości bożkiej i ludzkiej? Ale komużby mogło powstać kiedy w myśli, nazywać złoczyńców tych ludem francuzkim, albo polizyc ich do niego?

Nie przedzy aż późno wieczorem dnia 15 uwiadomił marszałek *Oudinot* oficerów gwardyi narodowej, że król przyymie ich przed południem d. 16. W kilka godzin zgromadziło się ich przeszło 1500. O godzinie 1szej defilowali za marszałkiem przed N. Panem, w milczeniu i z widocznymi znakami boleści. Marszałek chciał przemówić do Króla; nie mógł długo słowa wyrzec; łzy i łkanie przerywały jego mowę. Król odpowiedział: nie wątpię nigdy o przywiązaniu wierney mi gwardyi narodowej paryzkiej. Czuję jestem na uczestnictwo, jakie okazuje w głębokim smutku moim. Oświadczył to jej W Pan w moim imieniu.

Dziś odbywa się w izbie deputowanych posiedzenie publiczne. Jedynym zapowiedzianem zatrudnieniem jest mianowanie wielkiej deputacyi, która się ma znajdować przy śmiertelnych zwłokach Xiącia *Berry*. — Dnia 17 wyznaczyła izba kommissyą, która ma się zająć prawem o wolności osobistey, która jednak nie mianowała jeszcze nikogo do zdania sprawy. Kommissyą tę składają: PP. *Devaux*, *Doria*, *Graverend*, *Blanquart-Bailleul*, *Poyferé de Cére*, *Dupont de l'Eure*, *Rivière*, *Bedoch* i *Cardouel*. Wniesienie Pana *Consergues* będzie wtedy tylko słuchane i roztrząsane na publicz-

niem posiedzeniu, kiedy się 5 członków nie sprzeciwi i nie będzie żądało tajnego komitetu.

Izba Parów wyznaczyła już komisją mającą roztrząsnąć prawo ścieśniające wolność druku i zdać o niem sprawę. Składa się ona z panów: *Montmorency, Pastore, le Rochefaucault, Boissy d'Anglas* i *Dan*. Gazeta *Censeur* wie już, nie wiadomo tylko z jakiego źródła, że komis-

sya ta ukończyła poruczoną sobie czynność i proponować będzie odrzucenie tego prawa.

Maria Ludwik August Louvel, należący do składu izby administracyjnej księcia *Bourbon*, rodem z *Rennes*, i niepołączony żadnym związkiem pokrewieństwa lub przyjaźni z mordercą *Louvel*, prosił strażnika pieczęci, aby mu wolno było rzec się swego imienia i nazywać się po swej matce imieniem *Delaplanche*.

Wolno Drukować Ignacy Reszka Kom. Cenz. Czł. — w Wilnie w Drukarni Redakcyi

O g ł o s z e n i a.

1 Podaje się do wiadomości, iż w roku ominionym 1819 in 7bri niejakis mało rossyaniec imieniem *Wincenty*, a nazwiska niewiadomy naydując się przez lato w roboczym czasie w piecie *Zawiley*, w parafii *Łętupskiej*, w zaścianku *Meszkowszczyźnie* skradł niżej pisaćemu się gotówką rubli sr. 15 i rozmaite gospodarskie rzeczy, anadto, dyplomę wespół z papierami i kwit z *Marszałkowskiej Ptu Zawiley*. *kancellaryi*, *rodowitości* mojej szlacheckiej posługującej, *któren jest przymiotami, wzrostu spornego, pleczysty, włos na głowie i wosach czarny, oczy rude, twarz gładka grecka, nosa szredniego mówi z małorossyysku.* Więć nayo pokorniey upraszam jeżeliby się gdzie okazał takowy złoczyńca raczy przez posrednictwo własnego powiatu *Ziem. policyi* do *Sądu Niższego Ziem. Zawiley* wespół z papierami i rzeczoma skaradzionemi dostawić. *Jozef Żodkiewicz.*

1 Dom murowany dwupiętrowy, w mieście *Wilnie*, przy *Ostrey Bramie* pod *Nrem 1289*; i za nim dworek drewniany pod *Nrem 1290* położone: mający wygodne *appartamenta górne*, suche mieszkania na dole i w dworku wszystkie opatrzone znowa z meblami mahoniowemi i krajowemi; oraz z całym sprzętem jak jest: przy tém udzielnie względnie tych apartamentów *kuchnię, składy, sklepy, stajnie, wozownie, spichrze, ogród obezerny fruktowy, warzywny, szpacyerowy z laskiem, altanami i ulicami drzew dużych: także salą i grotą murowaną! jest do sprzedania.* Układ nabycia bardzo łatwy, najmniejszym długiem nieobciążone i żadney w niczym kwestyi nieuległe: ktoby więc one życzył nabyć, raczy traktować ze mną *dziedziczką, mieszkającą w tym domie na 2gim piętrze Alexandrą z Dąbrowskich Minią Koleską Assesorową.*

1 Roku 1820 mca febr. 26 dnia, podaje się do wiadomości przez trzykrotną awizacyą w gazetach iż dwa domy murowane *dziedziczne W.W. Stachowskich*; jeden żółty zowiący się na wielkiej ulicy nie daleko placu pod *N. 202*, drugi ray nazwany na rogu wielkiej i niemieckiej ulicy pod *N. 328* w mieście *Wilnie* sytuowane, są do sprzedania, ktoby więc życzył one oba razem czyli też pojedynczo nabyć może w tem względzie ostateczny układ uczynić z *WJP. Janem Kontrymem b. Sędzią Gran. Ptu Wileń.* mieszkającym w mieście *Wilnie* na ulicy zamkowej w domu kapitulnym pod *N. 140*, któremu od aktorow rzeczy jest moc zostawiona, w przypadku zaś gdyby takowe domy sprzedaniem być nie mogły, można będzie z tymże *W. Sędzią Kontrymem* zawierać umowy o kilkoletnią ich arendę.

1. Niżej podpisana w skutek prawa wieżysto przedażnego od *WJPani Maryanny*

Romaniowey i jej opieki wydanego dnia 24 7bra ominionego roku 1819 w aktach miasta *Wilna* przyznanego, zostawszy aktorką części *Kamienicy* w *Wilnie* pod *N. 71* położoney, przez takową awizacyą obwieszczam interesowane osoby, aby w swoich stosunkach do funduszu tak *JP. Romaniowey*, jak oraz zmarłego jej męża regulujących się, w przeciągu sześciu miesięcy od daty niniejszey, po uzyskanie należney satysfakcyi do mnie w témże domie mieszkającej przybydź raczyli. *Wilno lutego 12, 1820 roku. Maryanna Kadynaczowa.*

Takową awizacyą może Redakcyja w *Kuryerze Lit.* zamieścić *Mateusz Żolkowski RMW.*

6. *JPani Hintz Dentystka*, przez *Kollegium lekarskie Wroclawskie* *examinowana* i *approbowana*, a przez *Królewsko-Pruskie Ministerjum spraw wewnetrznych* *uprzywilejowana*: udowodniwszy oraz gruntowną znajomość swej sztuki, przed komisją *examinacyjną lekarską Województwa Mazowieckiego*, ma honor *Prześwietną Publiczność* zawiadomić o chęciach stania się jej użyteczną przez swoją sztukę. Będąc córką sławnego francuzkiego dentysty, i sposobiąc się w tej sztuce od młodych lat, nabyła potrzebney zręczności i łatwości do odbywania wszelkich operacyi zębów dotyczących się. *Działania* moje zasadzają się:

Na wwymowaniu zębów i tychże korzeni.

Zrównowaniu zębów przydługich.

Odlączaniu zębów zdrowych od zepsutych.

Oczyszczaniu zębów z kamienia winnego.

Umocowaniu chwiejących się zębów.

Plombowaniu czyli wypełnianiu zębów wypruchniałych złotem lub innym kruszczem, tak, iż onych bez najmniejszego bolu w późne lata potrzebować można.

Wprawianiu zębów sztucznych pojedynczych i całych krojow, tak, że ich od naturalnych różnić niepodobna.

Zęby będąc ozdobą ust, zapobiegają oraz zwiędnięciu policzkek i są dla zdrowia niezbednymi narzędziami, zasługują przeto na największą okolo nich troskliwość.

JPan Hintz miniaturzysta, zebawi tu przez czas niejaki. Polecając się swą sztuką względem *Prześwietney Publiczności* zapewnia akuratność w pracy, z której u niego dowody widzieć można.

Mieszkają w domie *XX. Franciszkanów* na ulicy *Trockiej* pod *Nrem 392.*

3 *Wyjeżdża* za granicę do *Prus* i *Saxonii* *Wileński Mieszczanin Jankiel Gabryelowicz Bryoty* na dziesięć miesięcy.